

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3821/2023
21.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... Град ..., ББ из ..., Општина ..., ВВ из ..., Општина ..., ГГ из ... Град ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Благојевић, адвокат из ..., против тужених Агенције за вођење спорова у поступку приватизације, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Марија Ивановић, адвокат из ... и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизијама тужилаца и тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 749/23 од 27.02.2023. године, у седници одржаној 21.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 749/23 од 27.02.2023. године, којом је потврђена првостепена пресуда у одбијајућем делу (став други изреке), као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 749/23 од 27.02.2023. године у ставу другом изреке и пресуда Трећег основног суда у Београду П1 242/20 од 25.01.2022. године у ставу трећем и шестом изреке, тако што се УСВАЈА тужбени захтев и обавезује тужена Република Србија да солидарно са туженом Агенцијом за вођење спорова у поступку приватизације исплати:

- тужиоцу АА износ од 2.227,00 евра са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године до 25.12.2012. године, а од тада по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате;

- тужиоцу ББ износ од 2.367,00 евра са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године до 25.12.2012. године, а од тада по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате;

- тужиоцу ВВ износ од 2.923,00 евра са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године до 25.12.2012. године, а од тада по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате;

- тужиоцу ГГ износ од 2.645,00 евра са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године до 25.12.2012.

године, а од тада по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате;

- тужилји ДД износ од 1.949,00 евра са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године до 25.12.2012. године, а од тада по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате;

као и на име трошкова првостепеног поступка износ од 1.642.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршност пресуде до исплате, а све у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужена Република Србија да тужиоцима на име трошкова другостепеног и ревизијског поступка плати 198.000,00, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 749/23 од 27.02.2023. године у делу којом је потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу (став први изреке) у односу на ову тужену, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 749/23 од 27.02.2023. године у делу којом је потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу (став први изреке) у односу на ову тужену.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и тужене Републике Србије за накнаду трошкова одговора на ревизије.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 242/20 од 25.01.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности тог суда истакнут од стране првотужене. Ставом другим изреке, обавезана је тужена Агенције за вођење спорова у поступку приватизације да исплати тужиоцима: АА износ од 2.227,00 евра, ББ износ од 2.367,00, ВВ износ од 2.923,00, ГГ износ од 2.645,00 евра, ДД износ од 1.949,00 евра, све са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године до 25.12.2012. године, а од тада по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца у делу којим су тражили да се обавеже тужена Република Србија да тужиоцима, солидарно са туженом Агенцијом за вођење спорова у поступку приватизације исплати износе из става другог изреке, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена Агенције за вођење спорова у поступку приватизације да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 1.642.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршност пресуде до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова поступка од дана пресуђења до дана наступања извршности пресуде. Ставом шестим изреке, обавезани су тужиоци да туженој Републици Србији на име трошкова поступка солидарно плате 228.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 749/23 од 27.02.2023. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом и четвртном изреке. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда у ставовима трећем и шестом изреке. Ставом трећим изреке одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци и тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације су благовремено изјавили ревизије, тужиоци побијајући је у односу на одбијајући део одлуке, а тужена у односу на усвајајући део одлуке, због погрешне примене материјалног права, с тим што су предложили да се ревизије сматрају изузетно дозвољеним у смислу члана 404. ЗПП.

Тужиоци и тужена Република Србија су поднели одговоре на ревизије захтевајући накнаду за трошкове састава.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије тужилаца на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20 и 10/23), Врховни суд је налази да су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужилаца као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП, а ради уједначавања судске праксе у погледу одлучивања о тужбеним захтевима из истоветног чињеничног и правног основа против тужене Републике Србије, по тужбама бивших запослених у привредним друштвима „Internacional CG“ ДП Београд и „Generalexport“ ДП Београд, сада у стечају, ради накнаде штете на име неизмирених потраживања запослених према социјалном програму садржаном у програмима реструктурирања наведених привредних друштава. Из изнетих разлога је одлучено као у ставу првом изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) који се примењује на основу члана 506. став 2. тог закона и нашао да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били у радном односу код Компанија „Internacional CG“ ДП Београд у реструктурирању и Компанија „Generalexport“ ДП Београд у реструктурирању. По јавном позиву од 27.05.2008. године тужиоци су евидентирани као радници који се пријављују за остављање новчане накнаде у износу од по 200 евра по години стажа у складу са Програмом реструктурирања компанија који су прихваћени решењем правног претходника тужене Агенције за приватизацију од 26.12.2007. године, а чији је саставни део и социјални програм. Овим програмом предвиђена је исплата новчане накнаде у висини од нето 200 евра за сваку пуну годину радног стажа према времену проведену на раду у ефективном трајању, коју запослени и бивши запослени остварују у овим компанијама, укључујући и зависна друштва, која су основана од стране истих, закључно са 31.12.2007. године, уколико су држављани Републике Србије и уз сагласност на исплату Министарства финансија, а након дана испуњења за имовинске целине „Блок XX и „Копаоник“. Такође, констатовано је да Програм реструктурирања који је донет у складу са Законом о приватизацији, има снагу извршне исправе и сматра се уговором

којим се утврђује висина и начин измирења потраживања поврилаца. Дан испуњења за имовинску целину Компаније „Internacional CG“ ДП Београд у реструктурирању – Блок XX наступио је 25.06.2008. године, а за имовинску целину „Копаоник“ 29.05.2009. године. У складу са важећим Програмом реструктурирања, Агенција за приватизацију Републике Србије је 01.06.2009. године обавестила Министарство економије и регионалног развоја да је за обе имовинске целине наступио дан испуњења и да би Министарство економије и регионалног развоја требало да се обрати Министарству финансија ради добијања сагласности за исплату ове накнаде запосленима и бившим запосленима у овим компанијама. Министарство финансија је дописом од 03.07.2009. године дало мишљење да је могуће прихватити исплату ове накнаде из средстава буџета само под условом да се реализација врши у оквиру средстава опредељених Законом о буџету Републике Србије за 2009. годину, без ангажовања додатних средстава из буџета. До исплате наведених износа није дошло, због чега су и потраживања тужилаца остала неизмирена, а према прегледу евидентираних радника по основу исплате накнаде од 200 евра по години радног стажа. На основу Одлуке Владе Републике Србије од 23.01.2016. годин тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације сматра се правним следбеником Агенције за приватизацију у судским и другим поступцима, арбитражама, органима управе и другим надлежним органима у којима је Агенција имала положај странке или умешача, а који су покренути пре 01.10.2016. године те да Агенција за своје обавезе одговара средствима којима располаже самостално у раду.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили, као неосноване тужбене захтеве тужилаца у односу на тужену Републику Србију, сматрајући да иста није пасивно легитимисана, јер није у материјално-правном односу са тужиоцима, с обзиром на то да нису били у радном односу код те тужене, већ код Компаније „Internacional CG“ ДП Београд у реструктурирању и Компанија „Generalexport“ ДП Београд у реструктурирању, које су донеле Социјални програм који се односи на исплату тражене новчане накнаде, чију исплату тужена Република Србија није преузела ниједним актом. Тужиоци нису доказали да је штета коју трпе у узрочно-последичној вези са радњом или пропуштањем органа тужене Републике Србије, а које се овој туженој могу прописати у одговорност у смислу члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима. Нижестепени судови су сматрали да одговорност тужене Републике Србије, као оснивача компанија у реструктурирању и доносиоца Закључка о продаји имовине ових компанија кроз процес реструктурирања, нема покриће са становишта чињеничних тврдњи да штета коју су тужиоци претрпели у виду неисплаћене новчане накнаде представља последицу предузетих радњи или пропуштања ове тужене, а да је осим тога Агенција за приватизацију, као правни претходник тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације била самостално правно лице, са сопственим правима, обавезама и одговорностима.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом тужилаца указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право одлучујући о њиховим захтевима у односу на тужену Републику Србију.

У току поступка је утврђено да је незаконитим поступањем тужене Агенције, тужиоцима онемогућено намерење њихових потраживања установљених ставом III Основа социјалног програма у складу са Програмом реструктурирања Компаније „International CG“ ДП Београд. Тим актом су конституисана права запослених и бивших запослених на новчану накнаду у висини од 200 евра за сваку годину радног стажа остварену у Компанијама „Generalexport“ ДП Београд и „Internacional CG“ ДП

Београд, као и другим зависним привредним друштвима пословног система „GENEX“. Та потраживања су доспела 25.06.2008. године, односно 29.05.2009. године, када је извршена продаја имовинске целине Блока XX и Копаоник и по том основу добијена средства уплаћена на рачун Агенције. Међутим, незаконитим поступањем Агенције онемогућено је намирење неспорних потраживања тужилаца признатих Програмом реструктурирања Компаније „Internacional CG“ ДП Београд. Тужиоци су ускраћени у остваривању свог права због непоступања тужене Агенције по усвојеном Програму реструктурирања. Тужена агенција је благовремено обавестила надлежно министарство да су се стекли услови за исплату потраживања тужилаца и затражила сагласност да ту трансакцију реализује, али тражену сагласност није добила, већ ју је дописом од 22.11.2012. године Министарство финансија и привреде обавестило да јој даје сагласност за наставак орочавања новчаних средстава остварених у поступку реструктурирања по основу продаје делова имовине субјекта приватизације, те да део остварених новчаних средстава по том основу може пласирати у куповину државних хартија од вредности и за то отворити посебан наменски рачун. Оваква сагласност Министарства финансија и привреде имала је за директну последицу онемогућавање реализације потраживања тужилаца. Она је исказана у неизвршавању обавеза према тужиоцима да се изврши исплата њихових доспелих потраживања из средстава која су уплаћена на рачун Агенције искључиво из разлога што за ту трансакцију није дато одобрење надлежност министарства.

Стога је тужена Република Србија, због незаконитог поступања Министарства за финансије и привреду допринела неизмирењу потраживања тужилаца, с обзиром на то да је то министарство уместо налога да се тужиоцима измире доспела потраживања Агенцији дало сагласност за њихово орочавање и пласирање у куповину државних хартија од вредности. На тај начин стекли су се услови прописани чланом 172. став 1. Закона о облигационим односима за обавезивање тужене Републике Србије да тужиоцима накнади штету због неизмирења њихових потраживања. По истом основу конституисана је одговорност тужене Републике Србије и за пропусте Агенције у вршењу њених јавно правних овлашћења у поступку приватизације, независно од чињенице што Агенција има статус самосталног правног лица. Следом изнетог, постоји основ одговорност тужене Републике Србије за исплату спорног потраживања тужилаца солидарно са туженом Агенцијом за вођење спорова у поступку приватизације.

Како су поводом ревизије туженог, нижестепене пресуде преиначене а тужбени захтев усвојен, преиначена је и одлука о трошковима поступка, тако што су обавезани тужени да солидарно тужиоцима накнаде трошкове првостепеног поступка.

Из изнетих разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији, па им на основу чланова 153. став 1, 154. став 2. и 163. став 2. ЗПП припадају трошкови целог поступка према опредељеном захтеву на име састава жалбе и ревизије у висини од по 99.000,00 динара према важећој адвокатској тарифи у време предузимања тих радњи.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације, на основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији ове тужене, као о изузетно дозвољеној. Пресуђењем у овој парници ради исплате тражене накнаде није одступљено од правног становишта израженим у одлукама Врховног касационог суда и Врховног суда у којима је расправљено питање пасивне легитимације и одговорности за накнаду штете тужене Агенције. Стога, по оцени Врховног суда у овом случају нема потребе за разматрањем правних питања од општег интереса, нити правних питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе и новог тумачења права, због чега је одлучено као у ставу четвртом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужене Агенције на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

У споровима о новчаним потраживањима из радног односа о дозвољености ревизије одлучује се на основу члана 403. став 3. ЗПП, према вредности предмета спора побијаног дела. Наведеном одредбом прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банка Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате поднета је 12.11.2010. године од стране више тужилаца, који се налазе у положају формалних супарничара из члана 205. став 1. тачка 2. ЗПП, у којој ситуацији се вредност предмета спора меродавна за оцену дозвољености ревизије, сагласно члану 403. став 3. ЗПП, одређује према вредности главног захтева сваког тужиоца засебно. Вредност побијаног дела другостепене пресуде, као највећи појединачно усвојени захтев једног од тужилаца је 2.923,00 евра.

Имајући у виду да се ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтеви односе на новчано потраживање, у коме побијана вредност предмета спора не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд утврдио да ревизија тужене Агенције није дозвољена.

На основу члана 413, у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу петом изреке.

По оцени Врховног суда трошкови настали поводом одговора на ревизију, нису нужни и потребни трошкови за вођење ове парнице, те је применом члана 154. став 1, у вези члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу шестом изреке.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић